

Rozhodnutí Krajského soudu v Plzni ze dne 25.11.1958, sp. zn. 7 Co 248/58, ECLI:CZ:KSPL:1958:7.CO.248.1958.1

Číslo: 15/1960

Právní věta: U mladého zaměstnance sociální škoda, která vznikla pracovním úrazem, není dána jen v rozdílu mezi dřívějším výdělkem a výdělkem v době po úrazu, nýbrž mezi dřívějším výdělkem a výdělkem, který by mohl zaměstnanec docílit, kdyby nebyl úrazem vyloučen z ukončení odborné přípravy.

Soud: Krajský soud v Plzni

Datum rozhodnutí: 25.11.1958

Spisová značka: 7 Co 248/58

Číslo rozhodnutí: 15

Číslo sešitu: 2

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Pracovní úraz

Předpisy: 142/1950 Sb. § 185

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Navrhovatel utrpěl v r. 1957 pracovní úraz, když při rozřezávání krátkého prkna se toto prkno zkrřížilo a pila strhla prkno i pravou ruku na běžící lis. Došlo tak k přetětí šlach palce a tří dalších prstů a k otevřené zlomenině na třetím prstu. Následky úrazu se projevíly ztuhlostí palce a drápopitým ohnutím čtvrtého prstu. Vzhledem k tomu byl navrhovateli přiznán částečný invalidní důchod při pracovním úrazu. Úrazové následky zůstaly v podstatě nezměněny. Státní úřad sociálního zabezpečení odňal přiznanou dávku, když bylo zjištěno, že navrhovatel pracuje v dosavadním povolání bez poklesu výdělku.

Lidový soud v Plzni potvrdil rozhodnutím SÚSZ z toho důvodu, že hospodářská podmínka částečné invalidity není splněna.

Krajský soud v Plzni změnil rozsudek soudu první stolice tak, že zrušil rozhodnutí SÚSZ a přiznal navrhovateli nárok na další poskytování částečného invalidního důchodu při pracovním úrazu.

Odůvodnění:

V opravném řízení zůstalo nepopřeno, že z hlediska lékařského splňuje navrhovatel podmínky částečné invalidity, podle ustanovení § 2 odst. 1 vyhl. č. 250/1956 Ú. l. Jde jen o to, zda je také splněna hospodářská podmínka této částečné invalidity. Hospodářská podmínka je dána tehdy, když

pro trvalé zhoršení zdravotního stavu došlo i k podstatnému poklesu výdělku. Směrnice č. 73/1957 Ú. l. v bodě 14 pak uvádějí, že za podstatný pokles výdělku zaměstnance se považuje trvalý úbytek výdělku, který činí aspoň 30 % jeho průměrného ročního výdělku, popř. průměrného ročního výdělku, z něhož mu byl důchod vyměřen. Soud prvního stupně vycházející z těchto zásad dospěl k závěru, že hospodářská podmínka částečné invalidity není dána, když navrhovatel před úrazem dociloval průměrného výdělku asi 850 Kčs měsíčně a po úrazu si vydělává průměrně 661 Kčs měsíčně a má naopak i do budoucnosti možnost, aby si výdělek zvýšil až na 750 Kčs měsíčně. S tímto názorem v daném případě nelze souhlasit. Kdyby měl případ navrhovatelův být přesně posuzován podle slovního znění uvedených směrnic, pak by nebylo vůbec lze dojít k závěru, že u navrhovatele nastal výdělečný pokles. Průměrný měsíční výdělek, z něhož byl částečný invalidní důchod vyměřen, činí totiž 656 Kčs a průměrný výdělek, který dociloval navrhovatel po úrazu, činí 661 Kčs. Je tedy patrné, že v podstatě zde nedošlo k vůbec žádné změně.

Nelze ovšem při hodnocení nároku na žádanou dávku přehlédnout, že navrhovatel je mladý člověk, který ve svých 19 letech utrpěl pracovní úraz bez svého zavinění a že v důsledku tohoto úrazu bude možnost jeho dalšího pracovního uplatnění omezena. Stejně nelze přehlédnout ani skutečnost, že navrhovatel v dřívějším svém pracovním uplatnění před úrazem nezískal si ještě ustálený výdělek a tím i určitou životní úroveň, neboť souběžně s výkonem truhlářské práce se učil i řemeslu, a nebýt úrazu, byl by již dnes vyučen. Po vyučení mohl pak docilovat průměrného měsíčního výdělku 1120 Kčs, který by se mu postupně ještě zvyšoval.

Právní předpisy o částečném invalidním důchodu chrání skutečně dosaženou určitou životní úroveň. Sociální škoda, která poúrazovými následky nastala, je právě onen značný výdělečný pokles. U mladého zaměstnance, který se však teprve odborným výcvikem připravuje pro své budoucí povolání, nelze skutečný výdělek pokládat za chráněnou hranici dosažené životní úrovně, neboť právě odbornou přípravou má dosáhnout zvýšení výdělku. Proto sociální škoda, která vznikla pracovním úrazem, není dána jen v rozdílu mezi dřívějším výdělkem a výdělkem v době po úrazu, nýbrž mezi dřívějším výdělkem a výdělkem, který by mohl zaměstnanec docílit, kdyby nebyl úrazem vyloučen z ukončení odborné přípravy.

Zákon o sociálním zabezpečení v řadě ustanovení zvýhodňuje mladé zaměstnance. Z tohoto hlediska není proto důvodu, aby v konkrétně řešeném případě byla věc posuzována přesně podle slovního znění směrnice, která se má vztahovat na případy běžné a normální, nikoli na případy výjimečné.

Uvážili-li se, že navrhovatel pochází z rodiny drobného zemědělce, že jeho otec je nyní členem družstva, že při svém dosavadním pracovním uplatnění před úrazem neměl žádných neodůvodněných absencí, že rok od roku se mu výdělek zvyšoval, z čehož lze usoudit, že šlo o pracovníka svědomitého a příčinlivého a že průměrný výdělek z posledního roku před úrazem poklesl ze 785 na 661 Kčs jako průměr poúrazový a že oproti výdělečné možnosti dané výdělkem vyučeného truhláře 1120 Kčs měsíčně, je tu rozdíl přesahující značně 30 % hranici, není důvodu, proč by nebylo lze dojít k závěru, že v tomto případě je splněna hospodářská podmínka částečné invalidity podstatným výdělečným poklesem.

Soud dospěl proto k názoru, že zákonné předpoklady pro nárok na částečný invalidní důchod při pracovním úrazu podle ustanovení § 16 zák. o soc. zabezpečení trvají i nadále a proto změnil podle § 185 odst. 1 o. s. ř. napadený rozsudek a nárok na další poskytování této dávky navrhovateli přiznal. K odnětí přiznané dávky v budoucnosti mohlo by dojít tehdy, kdyby po vyučení navrhovatel mohl se dále pracovně uplatnit tak, že mezi jeho výdělkem a výdělkem stejně kvalifikovaného zaměstnance by nebylo podstatného rozdílu. V tomto konečném případě mohla by pak pro hlediska podstatnosti přijít v úvahu příslušná směrnice požadující 30 % rozdíl.

Poznámka: Jinak určuje se podle běžné praxe průměrný roční výdělek pro srovnání podstatného

poklesu výdělku jen z výdělku dosaženého po vyučení. Jen u mladistvého, jemuž by částečný invalidní důchod napadl během učení, zjišťuje se podstatný pokles výdělku s přihlédnutím k tomu, co by si sám mohl vydělat po vyučení porovnáním s průměrným výdělkem zaměstnance vykonávajícího zaměstnání téhož druhu bezprostředně po vyučení.